

MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH, YOUTH AND SPORT
“1 DECEMBRIE 1918” UNIVERSITY ALBA IULIA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOLOGY

**THE RHETORIC AND STYLE
OF PREFACES AND EPILOGUES
OF 16TH-17TH CENTURY ROMANIAN PRINTINGS**

(DOCTORAL THESIS – SUMMARY)

SCIENTIFIC COORDINATOR:
PROF. PhD: **ION BUZAȘI**

Ph.D STUDENT:
IULIANA-MARIA GALAȚĂ
(WAINBERG-DRĂGHICIU)

ALBA IULIA
2013

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTORY CHAPTER	4
I. A BRIEF HISTORY OF THE BOOK PRINTED IN ROMANIAN COUNTRIES IN THE OLD CENTURIES OF ROMANIAN CULTURE.....	8
1.1. The beginnings of the old Romanian books printing.....	8
1.2. Romanian printing books in the seventeenth century	20
II. ROMANIAN SCHOLAR OF YESTERYEAR – EDITORS OF OLD ROMANIAN BOOKS, PRINTED IN 16 TH AND 17 TH CENTURY.....	51
2.1. Deacon Coresi	51
2.2. The Metropolitan Simion Ștefan.....	59
2.3. The Metropolitan Varlaam of Moldavia	65
2.4. The Metropolitan Dosoftei	70
2.5. Dimitrie Cantemir	79
2.6. Antim Ivireanul	84
III. “THE OLD AND WISE LANGUAGE”, OBSERVATIONS ON LANGUAGE AND STYLE OF PREDOSLOVIA OF OLD ROMANIAN PRINTINGS (16 TH AND 17 TH CENTURY).....	90
3.1. Stylistics and rhetoric. Theoretical landmarks	90
3.2. The study of rhetoric in Romanian schools from the old Romanian culture....	105
3.3. The language and style of predoslovia of some old Romanian printed books .	110

3.3.1. Prefaces and epilogues of 16 th century	110
3.3.2. The Prefaces of the Metropolitan Varlaam of Moldavia	119
3.3.3. <i>Romanian Teaching Book</i> (Iași, 1646).....	129
3.3.4. The Prefaces of the Metropolitan Dosoftei	132
3.3.5. <i>The New Testament of Bălgrad</i> (1648)	137
3.3.6. <i>The Slavonic Psalter</i> (Govora, 1637)	142
3.3.7. <i>Pravila</i> (“Code of Laws”) (Govora, 1640)	144
3.3.8. <i>Mystirio</i> (Târgoviște, 1651)	147
3.3.9. <i>The key of meaning</i> (București, 1678)	151
3.3.10 <i>The Bible from Bucharest</i> (1688)	155
3.3.11. The Prefaces of Șerban and Radu Greceanu brothers	172
3.3.12. <i>Menaion for September</i> (Buzău, 1698)	185
3.3.13. The Prefaces of Dimitrie Cantemir’s <i>Divan</i> (1698)	189
3.3.14. The Prefaces of Antim Ivireanul	201
IV. MIHAI EMINESCU ABOUT OLD ROMANIAN WRITING	216
CONCLUSION.....	230
BIBLIOGRAPHY	233

The Old Romanian books has undeniable importance for Romanian culture. Symbol of knowledge, of science, wisdom bridge between generations and between peoples, holding human experiences, spiritual heritage transmitted descendants, to restore only some of the meanings of the term, the book represents the path of enlightenment to the masses. In the old ages of Romanian culture, the role of enculturation has been a great step forward in our spiritual, but mostly intellectual evolution. Moreover, the permanent concern to the book, especially for the printed one, of those who determined the destiny of the Romanians, constitute proof not only of their high level of moral and intellectual training, but also willingness to provide the Romanian people the access to a higher level of literacy, by means of enlightenment. This is especially proved by the fact that, in fifty years time, since one of the greatest discoveries - mechanical multiplication of books by Johannes Gutenberg - the technique spread rapidly, altogether with printed Latin characters, appearing Hebrew, Arabic, Glagolitic and Cyrillic characters. In the Romanian principalities, the first book was printed in the first decade of the sixteenth century, and the printing press here became "the third European Cyrillic den [...] [and], in the general context of European Cyrillic printing, the Romanian printing press stands prominently, reflecting a particular cultural development and tradition that deserves consideration. "

Taken together, the images of Romanian printed books impress both quantitatively and qualitatively. The need for books, especially the printed ones, which were obtained relatively quickly and provided a better resistance in time, as compared to the manuscripts, was obvious. If initially, the religious prints were prevailing, gradually, feudal law books or writings extolling religion appeared, and they were seen as a means of training and reading. It was that, in the second half of the eighteenth century, the content of printed books to diversify, obviously, in this respect, the literacy trend of wider circles manifested in all three Romanian provinces. Thus, in addition to the necessary and useful books with smooth conduct

of the ritual, there were also printed, especially during the seventeenth century, books containing secular works of canon law and civil law, to promote the establishment rules, regulations and laws. Obvious and suggestive, in the evolution of society and its different needs, are printed books such as *Slavonic Grammar* of Meletius Smotrițki printed by Antim Ivireanul in 1697, books printed by John Zoba such as *Path on short* (1685) and *Bucoavna* (1699) printed by Ion Zoba, or *Psalter in verse* (1673) by Dosoftei, The Metropolitan of Moldavia, and *The Divan or the quarrel of the wise with the world* by Dimitrie Cantemir (1698).

The complexity of issues that can be noticed in the books of the old era of Romanian culture has led us to restrict our attention only on some of them. Therefore, in this study, we have chosen the language and style of some predoslovia of the most important old Romanian books, printed during the sixteenth and seventeenth century.

In the first chapter we intended pointing out a brief history of the printed books in the Romanian provinces, in the sixteenth and seventeenth centuries, especially highlighting the importance of some of the books considered particularly valuable for Romanian culture. Chapter II is dedicated to the great scholars of Romanian culture in the two centuries. We aimed here the preparation of bio-bibliographical medallions for the most prestigious men of the time, sketching portraits of some of the leading figures of Romanian culture dating from the sixteenth and seventeenth centuries, religious and cultural personalities, whose outstanding contributions have influenced the Romanian culture, namely: *Deacon Coresi*, master printer, outstanding scholar, versed in the art of printing, who had a vast printing activity in the service of the culture in people's language and trained printers, some of whom would work then alone and lead art printing to other Transylvanian centers. Furthermore, Coresi is the author of the most epilogues and prefaces of his prints and thanks to the complexity of his work, he has been placed by researchers among the leading printers in the West, such as Estienne Claude Garamond or Christophe Plantin, *Metropolitan Simon Ștefan*, who showed, through his actions and ideas, a broad spirit of culture, which emerges from Foreword to the *New Testament*, where it promotes for the first time the idea of enriching the language with neologisms. For the first time, he promotes

the need to unify the language of all Romanians and the idea of using a uniform literary language that is accessible to all, regardless of the region they originate, here being noticed the words circulation theory, thus anticipating Hașdeu. Other outstanding figures are *Metropolitan Varlaam of Moldavia*, homiletic and polemical author of books, which is due to the first original work of religious polemic in our old literature- *The response against Calvinist Catechism* - 1645, *Metropolitan Dosoftei*, considered one of the greatest scholars of the seventeenth century, *Dimitrie Cantemir*, author of valuable works for the Romanian culture, and who, at the end of the eighteenth century, provided a philosophical work, an original creation of great importance, which lays the foundation of the scientific and literary books, *Antim Ivireanul*, whose figure dominated the late seventeenth century and the beginning of the eighteenth century and was imposed on Romanian culture and Southeast Europe as a creator of original works and as a printer, and who spoke, besides the mother tongue, Turkish, Arabic, classical and modern Greek, Slavonic and the adoptive country language, Romanian.

The third chapter focuses on rhetorical and stylistic aspects, characteristic features of “predoslovia” (one of the most important printed books dating from above). We sought to identify important ideas promoted by Romanian book printed, and discourse analysis, stylistic and emotional values of predoslovii, appeals to a semantic research levels, the syntax statements or rhetoric, remarkable as some of predoslovii pages are true anthology of ancient Romanian literature. Used in church, especially printed with religious content, written in Romanian, it became known to literate and illiterate, being given to the Romanians, in the least affordable way of expression . In this respect, there are remarkable, for example, prints of Metropolitan Varlaam of Moldavia- *Romanian book of doctrine (or The Homiliary)* (Iasi, 1643) or *A response against Calvinist Catechism* (1645), some printed in Bălgrad in the middle of the 17th century, such as *The New Testament* (1648) and *Psalms* (1651), or the prints of Dosoftei, Metropolitan of Moldavia- *The Bible from Bucharest* (1688), *The Romanian Psalter* (1694) or *The Greek-Romanian Gospel* (1693), to mention just a few.

However, as it is made clear from the content of predoslovii, this posture is assumed with great responsibility, stemming from a desire to raise the cultural level of all Romanians, regardless of which area they belong. Particular care is remarkable for how to make an appeal to readers: with explanations about the usefulness of the content of the book accompanying the importance of observing and applying its teachings, careful attention to expressive, suggestive expression, decorated with figures of rhetoric are often combined. This creates a text that delights and keeps readers' attention. Withal, through elevated expressing and the terms used, both Romanian vocabulary and implicitly of those who read or listen predoslovii enriched, which is a big step forward on the cultural level of the Romanian people.

Efforts of the great personalities of Romanian culture, the content and beauty of language and books of ancient eras of our culture attracted and continues to attract the attention of enthusiasts of this vast and lovely area. One example is the poet, novelist and journalist Mihai Eminescu, who published numerous articles in various newspapers and magazines, did not hesitate to openly confess his admiration for old Romanian language and culture, drawing on numerous specific elements in his writings of this period.

In the fourth chapter we aimed to highlight Mihai Eminescu's concerns over old Romanian culture and his opinion about old Romanian writings, knowing his passion for "old and wise language", as characterized in one of The letters. We intended to follow the logic of events, to extract, his views on this topic, as well as to show some of the specific forms of past centuries Romanian language (words or phrases) present in Eminescu's literary works, and that could be a tribute to the readings and notes made on the edge of the books that he loved so much, and that came from the old centuries of Romanian culture. The possibilities of analyzing these books, and others that accompany them, are multiple. Seen as a whole, "the old books' world is a world of wonders and we have a good reason to give special attention to its level of expressivity, because the old ages hide thrilling landscapes since the beginning of the world. We have no right to ignore this age of extraordinary stylistic substance, although it gathers mainly non-fictional works. And in general, we do not find any

justification for ignoring the literature without proper destination solely because artistic methodology raises difficulty and does not show to be improved " .

BIBLIOGRAPHY

▪ CRITICAL EDITIONS:

1. *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament, tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui Șerban Cantacuzino, Domnul Țării Românești, retipărită după 300 de ani în facsimil și transcriere cu aprobarea Sfântului Sinod, această ediție văzând acum, din nou lumina tiparului cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1997
2. CANTEMIR, Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, text stabilit, traducerea versiunii grecești, comentarii și glosar de Virgil Cândea, postfață de Alexandru Duțu, București, Editura Minerva, 1990.
3. *Carte românească de învățătură*, 1646, ediție critică de Andrei Rădulescu & Colectivul pentru vechiul drept românesc al Academiei R.P.R., București, Editura Academiei R.P.R., 1961
4. CORESI, *Psaltirea slavo-română (1577) în comparație cu psaltirile coresiene din 1570 și din 1589*, text stabilit, introducere și indice de Stela Toma, București, Editura Academiei, 1976
5. CORESI, *Tâlcul evangheliilor și Molitevnicele rumânesce*, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Ion Gheție, București, Editura Academiei Române, 1998

6. DIACONUL CORESI, *Carte cu învățătură (1581)*, publicată de Sextil Pușcariu și Alexie Procopovici, vol. I, București, Atelierele Grafice Socec & Co., 1914
7. DOSOFTEI, *Dumnezeiasca Liturghie*, 1679. Ediție critică de N. A. Ursu. Cu un studiu introductiv de Înaltpreasfințitul Teoctist, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980
8. DOSOFTEI, *Psalmi în versuri*. Antologie și prefață de Ion Buzăși, Târgu-Lăpuș, Galaxia Gutenberg, 2007
9. DOSOFTEI, *Psaltirea de-nțăles*, text stabilit și studiu lingvistic de Mihaela Cobzaru, Iași, Casa Editoriala Demiurg, 2007
10. DOSOFTEI, *Psaltirea în versuri (1673)*, ediție critică de N. A. Ursu, Iași, Tipografia Centrului Mitropolitan, 1974
11. DOSOFTEI, *Psaltirea pre versuri tocmită*. Referințe critice de Daniel Corbu, Iași, Editura Princeps Edit, 2002
12. DOSOFTEI, *Viața și petrecerea svinților, Iași, 1682-1686*, text îngrijit, notă asupra ediției și glosar de Rodica Frențiu, Cluj-Napoca, Editura Echinoc, 2002
13. DOSOFTEI, *Opere I*. Ediție critică de N. A. Ursu, București, Editura Minerva, 1978
14. *Evangheliarul slavo-român de la Sibiu, 1551-1553*, studiu introductiv filologic de acad. Emil Petrovici, studiu introductiv istoric de L. Demény, București, Editura Academiei, 1971
15. GURĂ DE AUR, Ioan, *Mărgăritare*. Ediție îngrijită, indice de nume și glosar de Rodica Popescu, București, Editura Libra, 2001
16. HALEATOVSKYJ, Ioannykij, *Cheia înțeleșului*. Ediție, indice de nume și glosar de Rodica Popescu, prefață de Alexandru Mareș, București, Editura Libra, 2000
17. IVIREANUL, Antim, *Opere*. Ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Ștrempel, București, Editura Minerva, 1972
18. *Îndreptarea legii 1652*, ediție critică de Andrei Rădulescu, București, Editura Academiei, 1962

19. *Liturghierul lui Coresi*, text stabilit, studiu introductiv și indice de Al. Mareș, București, Editura Academiei, 1969
20. *Liturghierul lui Macarie, 1508/2008*. Studii introductive și traducere, Târgoviște, Arhiepiscopia Târgoviștei, Biblioteca Academiei Române, 2008
21. *Liturghierul lui Macarie*, cu un studiu de P.P. Panaitescu și un indice de Angela și Alexandru Duțu, București, Editura Academiei, 1961
22. *Noul Testament tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ștefan, Mitropolitul Transilvaniei, reeditat după 350 de ani cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei, 1998
23. *Palia de la Orăștie. 1581-1582. Text – Facsimile – Indice*. Ediție îngrijită de Viorica Pamfil, București, Editura Academiei, 1968
24. *Psaltirea de la Alba Iulia 1651 tipărită acum 350 de ani sub păstorirea lui Simion Ștefan, Mitropolitul Ardealului, și văzând acum din nou lumina tiparului cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei Arhiepiscop al Alba Iuliei*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2001
25. *Tetraevanghelul tipărit de Coresi, Brașov, 1560-1561, comparat cu Evangheliarul lui Radu de la Mănăcești, 1574*, ediție alcătuită de Florica Dimitrescu, București, Editura Academiei, 1963
26. *Texte românești din secolul al XVI-lea I. Catehismul lui Coresi II. Pravila lui Coresi III. Fragmentul Teodorescu IV. Glosele Bogdan V. Prefețe și epiloguri*. Ediții critice de Manuela Buză, Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Ion Gheție, Alexandra Roman Moraru, Florentina Zgraon. Coordonator Ion Gheție, București, Editura Academiei, 1982
27. VARLAAM, *Cazania, 1643*, București, Fundația regală pentru literatură și artă, 1943 (transliterare de Jack Byck); București, Editura Academiei, 1964
28. VARLAAM, *Opere, I, Răspunsul împotriva catehismului calvinesc*. Ediție critică, studiu filologic și studiu lingvistic de Mirela Teodorescu, București, Editura Minerva, 1984

29. Sfântul Ierarh Varlaam Mitropolitul Moldovei, *Carte românească de învățătură*, II. Textul. Ediție îngrijită și glosar: Stela Toma. Prefață și studiu: Dan Zamfirescu, București, Editura Roza Vânturilor, 2011
30. ZOBA, Ioan din Vinț, *Sicriul de aur*. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Anton Goția, București, Editura Minerva, 1984

▪ GENERAL AND SPECIAL WORKS

1. BĂDĂRĂ, Doru, *Tiparul românesc la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea*, Brăila, Muzeul Brăilei, Editura Istros, 1998
2. BIANU, Ioan; Nerva Hodoș, *Bibliografia Românească Veche, 1508-1830, Tomul I, 1508-1716*, București, Editura Academiei, 1903
3. BIANU, Ioan; Dan Simonescu, *Bibliografia Românească Veche, 1508-1830, Tom IV, Adăogiri și îndreptări*, București, Editura Academiei, 1944
4. BIDU-VRĂNCEANU, Angela; Cristina Călărașu; Liliana Ionescu-Ruxăndoiu; Mihaela Mancaș; Gabriela Pană Dindelegan, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2001
5. BOLDEA, Iulian, *Dosoftei, în Istoria didactică a poeziei românești (perspective analitice)*, Brașov, Editura „Aula”, 2005, pp. 16-21.
6. BOLDEA, Iulian, *Timp și temporalitate în opera lui Eminescu*, [Târgu-Mureș], Editura Ardealul, 2000
7. BULGĂR, Gh., *Eminescu despre problemele limbii române literare*, București, Editura Științifică, 1963
8. BULGĂR, Gh., *Momente din evoluția limbii române literare*, București, Editura Minerva, 1971
9. BULGĂR, Gh., *Momentul Eminescu în evoluția limbii române literare*, București, Editura Minerva, 1971
10. BULGĂR, Gh., *Pagini uitate despre Eminescu*, București, Editura Lucman, 2004

11. BULGĂR, Gh., Gh. Constantinescu-Dobridor, *Dicționar de arhaisme și regionalisme*, București, Editura Saeculum, 2000
12. BUZAȘI, Ion, *Eminescu. Studii și articole*, Reșița, Editura Timpul, 1999
13. BUZAȘI, Ion, *Eminescu și Blajul*, București, Editura Iriana, 1994
14. BUZAȘI, Ion, *Timotei Cipariu Scriitorul*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2005
15. CANTEMIR, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*. Studiu introductiv, antologie și note finale de Constantin Măciucă, București, Editura Tineretului, 1967
16. CANTEMIR, Dimitrie, *Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*. Text stabilit, traducerea versiunii grecești, comentarii și glosar de Virgil Cândea. Postfață de Alexandru Duțu, București, Editura Minerva, 1990
17. CARTOJAN, N., *Cărțile populare în literatura românească*, Vol. II, *Epoca influenței grecești*, București, Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II”, 1938
18. CARTOJAN, N., *Istoria literaturii române vechi*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996
19. CARTOJAN, N., *Istoria literaturii române vechi*. Postfață și bibliografii finale de Dan Simonescu. Prefață de Dan Zamfirescu, București, Editura Minerva, 1980
20. CAZACU, B., *Studii de limbă literară, Probleme actuale ale cercetării ei*, București, ESPLA, 1960
21. CAZACU, Boris, *Pagini de limbă și literatură veche*, București, Editura Tineretului, 1964
22. CĂLINESCU, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Ediție și prefață de Al. Piru, București, Editura Minerva, 1985
23. CĂLINESCU, G., *Opera lui Mihai Eminescu*, 2, București, Editura Minerva, 1976

24. CHEVALIER, Jean; Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, Volumul 1, A-D, Volumul 2, E-O, București, Editura Artemis, 1994
25. CIOBANU, Maria; Dorina Negriu, *Dicționar de motive și simboluri literare*, Chișinău, ASEM, 2005
26. CIOBANU, Ștefan, *Istoria literaturii române vechi*, vol. II, Chișinău, Editura Hyperion, 1992
27. CIPARIU, Timotei, *Scrieri literare*. Cuvânt înainte de Ion Brad. Antologie, prefață, bibliografie și note de Ion Buzași, București, Editura Fundației Naționale „Satul Românesc”, 2005
28. CÎNDEA, Virgil, *Rațiunea dominantă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979
29. CONTREA, Florin, *Dimitrie Cantemir, Discurs narativ și normă retorică*, Timișoara, Hestia, 2006
30. CORNIȚĂ, Georgeta, *Manual de stilistică*, Baia Mare, Editura Umbria, 1995
31. COSTINESCU, Mariana; Georgescu, Magdalena; Zgraon, Florentina, *Dicționarul limbii române literare vechi (1640-1780) - Termeni regionali*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987
32. COTEANU, I., *Elemente de lingvistică structurală*, București, Editura Științifică, 1967
33. COTEANU, Ion, *Stilistica funcțională a limbii române*, vol. I, București, Editura Academiei, 1973
34. CUBLEȘAN, Constantin, *Eminescu în reprezentări critice*, Cluj-Napoca, Editura „Grinta”, 2003
35. CVASNÎI CĂTĂNESCU, Maria, *Retorică românească medievală – Varlaam: Răspunsul împotriva Catihismului calvinesc*, în *Elemente de retorică românească. Poezie, proză, text dramatic*, București, ALL, 2001, p. 79 - 90
36. DEMÉNY Lajos, Lidia A. Demény, *Carte, tipar și societate la români în secolul al XVI-lea. Studii, articole, comunicări*, București, Editura Kriterion, 1986

- 37.DENSUSIANU, Ovid, *Istoria limbii române*, vol. I, II, ediție îngrijită de J. Byck, București, Editura Științifică, 1961
- 38.DENSUSIANU, Ovid, *Histoire de la langue roumaine, Tome II, Le seizième siècle*, în *Opere*, vol. II, Ediție critică și note de V. Rusu, București, Editura Minerva, 1975
- 39.****Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei, 1979
- 40.****Dicționarul literaturii române. De la origini până la 1900*, ediția a II-a, București, Editura Academiei Române, Chișinău, Editura Gunivas, 2002
- 41.*** *Dicționarul limbii române*, tomurile I-XIX, București, Editura Academiei, 2010
- 42.DIMITRESCU, Florica, *Contribuții la istoria limbii române vechi*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973
- 43.DIMITRESCU, Florica, *Dinamica lexicului - ieri și azi*, Cluj-București, Editura Clusium - Logos, 1995
- 44.DIMITRESCU, Florica, *Introducere în fonetica istorică a limbii române*, București, Editura Științifică, 1967
- 45.DJINDJIHAȘVILI, Fanny, *Antim Ivireanul - cărturar umanist*, Iași, Editura Junimea, 1982
- 46.DRAGOMIRESCU, Gh. N., *Dicționarul figurilor de stil, terminologia fundamentală a analizei textului poetic*, București, Editura Științifică, 1995
- 47.DRUGĂ, Luminița, *Carte românească de învățătură a mitropolitului Varlaam al Moldovei (1643). Studiu lingvistic*, vol. I, Bacău, Editura EduSoft, 2006
- 48.DUCROT Oswald, Jean – Marie Schaeffer, *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, București, Editura Babel, 1996
- 49.DUDAȘ, Florian, *Vechi cărți românești călătore*, București, Editura Sport-Turism, 1987
- 50.DUȚĂ, Victor, *Călătorie în lumea scrierii și tiparului*, București, Editura Sport – Turism, 1988

51. DUȚU, Alexandru, *Cărțile de înțelepciune în cultura română*, București, Editura Academiei, 1972
52. DUȚU, Alexandru, *Cultura română în civilizația europeană modernă*, București, Editura Minerva, 1978
53. DUȚU, Alexandru, *Sinteză și originalitate în cultura română*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1972
54. DUȚU, Alexandru, *Dimensiunea umană a istoriei. Direcții în istoria mentalităților*, București, Editura Meridiane, 1986
55. EMINESCU, Mihai, *Despre cultură și artă*, [Iași], Editura Junimea, 1970
56. EMINESCU, M., *Opere, IX, Publicistică 1870 – 1877, Albina, Familia, Federațiunea, Convorbiri Literare, Curierul de Iași*. Studiu introductiv de Al. Oprea, cu 68 de reproduceri după manuscrise și publicații, București, Editura Academiei, 1980
57. EMINESCU, M., *Opere, VII, Proză literară, Sărmanul Dionis – La Aniversară – Cezara, Geniu Pustiu – Celelalte proze postume*. Texte inedite, studiu introductiv de Perpessicius, cu 77 de reproduceri după manuscrise, București, Editura Academiei Române, Muzeul Literaturii Române, 1977
58. EMINESCU, M., *Opere, XII, Publicistică, 1 ianuarie-31 decembrie 1881, „Timpul”*, cu 28 de reproduceri după publicații și manuscrise, București, Editura Academiei, 1985
59. EMINESCU, M., *Opere, XIII, Publicistică, 1882-1883, 1888-1889, „Timpul”, „România Liberă”, „Fântâna Blanduziei”*, cu 64 de reproduceri, București, Editura Academiei, 1985
60. FLORESCU, Vasile, *Retorica și neoretorica. Geneză; Evoluție; Perspective*, București, Editura Academiei, 1973
61. GHEȚIE, Ion, *Baza dialectală a românei literare*, București, Editura Academiei, 1975
62. GHEȚIE, Ion, *Istoria limbii române literare. Privire sintetică*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978

63. GHETIŢIE, Ion, *Începuturile scrisului în limba română. Contribuții filologice și lingvistice*, București, Editura Academiei, 1974
64. GHETIŢIE, Ion, Mareș, Al., *Graiurile dacoromâne în secolul al XVI-lea*, București, Editura Academiei, 1974
65. GHETIŢIE, Ion; Mareș, Al., *Originile scrisului în limba română*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985
66. GOIA, Vistian, *Retorică și argumentare. Note de curs pentru studenții în jurnalistică și științe politice*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2007
67. HANEȘ, Petre V., *Istoria literaturii românești*, f. l., f. a.
68. IORDAN, Iorgu, *Stilistica limbii române*, București, 1944
69. IORGA, N., *Istoria literaturii românești, I, Literatura populară. Literatura slavonă. Vechea literatură religioasă. Întăii cronicari*, Ediția a II-a, revăzută și larg întregită, București, Semne, 2011
70. IORGA, Nicolae, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică*, Chișinău, Editura Litera, 1997
71. IORGA, N., *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică (după note stenografice ale unui curs)*. Postfață de Mihai Ungheanu, București, Editura Minerva, 1977
72. ****Istoria literaturii române*, vol. I, ed. a II-a revăzută, București, Editura Academiei, 1970
73. ISTRATE, Gavril, *Limba română literară. Studii și articole*, București, Editura Minerva, 1970
74. IVAȘCU, George, *Istoria literaturii române*, vol. I, București, Editura Științifică, 1969
75. MANOLESCU, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008
76. MARINOIU, Costea, *Eminescu și cultura veche românească*, București, Editura Floarea Darurilor, 2003
77. MARINOIU, Costea, *Istoria cărții vâlcene sec. XVII-XVIII*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1981

78. MAZILU, Dan Horia, *Barocul în literatura română din secolul al XVII-lea*, București, Editura Minerva, 1976
79. MAZILU, Dan Horia, *Dimitrie Cantemir. Un prinț al literelor*, București, Editura Elion, 2001
80. MAZILU, Dan Horia, *Literatura română barocă în context european*, București, Editura Minerva, 1996
81. MAZILU, Dan Horia, *Proza oratorică în literatura română veche*, partea a II-a (Renașterea. Barocul), București, Editura Minerva, 1987
82. MAZILU, Dan Horia, *Recitind literatura română veche*, partea I, *Privire generală*, București, Editura Universității, 1994
83. MĂCIUCĂ, Constantin, *Dimitrie Cantemir*, București, Editura Tineretului, 1962
84. MÂRZA, Eva, *Din istoria tiparului românesc. Tipografia de la Alba Iulia 1577 – 1702*, Sibiu, Editura Imago, 1998
85. MIHĂILĂ, G., *Contribuții la istoria culturii și literaturii române vechi*, București, Editura Minerva, 1972
86. MIHĂILĂ, George; Dan Zamfirescu, *Literatura română veche*, vol. I-II, București, Editura Tineretului, 1969
87. MOCEANU, Ovidiu, *Cuvinte și cărți*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2006
88. MOCEANU, Ovidiu, *Literatura română veche*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2002
89. MUNTEANU, Eugen, *Lexicologie biblică românească*, București, Humanitas, 2008
90. MUNTEANU, Ștefan, *Introducere în stilistica operei literare*, Timișoara, Editura de Vest, 1995
91. MUNTEANU, Ștefan, *Stil și expresivitate poetică*, București, Editura Științifică, 1972
92. MUNTEANU, Ștefan; Vasile D. Țâra, *Istoria limbii române literare. Privire generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978

93. MUREȘANU, Andrei, *Publicistica*, vol. I, *Articole culturale*. Antologie și prefață de Ion Buzași, Cluj-Napoca, Eikon, 2006
94. NEDELCEA, Tudor, *Cărți românești vechi - Predoslovii*, Craiova, Scrisul Românesc, 1994
95. NEDELCEA, Tudor, *Civilizația cărții. Incursiune în istoria cărții, presei și a tiparului*, Craiova, Scrisul Românesc, 1996
96. NEDIOGLU, Gh., *Istoria limbii și a literaturii române pentru clasa VI a liceelor de băieți și fete*, Ediția a II-a, București, Editura „Cartea Românească”, f. a.
97. NEDIOGLU, Gh., *Istoria literaturii române vechi și începuturile celei moderne pentru clasa a VI-a licee de băieți și fete, Școli Normale, Seminarii etc.*, Ediția a VIII-a, București, Editura „Cartea Românească”, f. a.
98. NEGRICI, Eugen, *Expresivitatea involuntară. Figura spiritului creator, Imanența literaturii*, București, Editura Universală, 2000
99. OLTEANU, Vasile, *Istoria tiparului brașovean*, vol. II, Iași, Editura TipoMoldova, 2005
100. *Omul medieval*, coord. Jacques Le Goff, traducere de Ingrid Ilinca și Dragoș Cojocaru, Iași, Editura Polirom, 1999
101. OPREA, Ioan, *Terminologia filozofică românească modernă. Studiu asupra epocii de formare*, București, Editura Științifică, 1996
102. PANAITESCU, P. P., *Începuturile și biruința scrisului în limba română*, București, Editura Academiei, 1965
103. PARPALĂ-AFANA, Emilia, *Introducere în stilistică*, Pitești, Paralela 45, 1998
104. PAVEL, Eugen, *Carte și tipar la Bălgrad (1567-1702)*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2001
105. PĂCURARIU, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, București, Univers Enciclopedic, 1996

106. PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 1, Ediția a II-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1991
107. PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 2 (Secolele XVII și XVIII), Ediția a II-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994
108. PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române. Manual pentru seminariile teologice*, ediția a II-a, Sibiu, Tiparul Tipografiei Eparhiale, 1978
109. PERPESSICIUS, *Eminesciana*. Ediție îngrijită de Dumitru D. Panaitescu. Prefață de Al. Piru. Tabel cronologic de Teodor Vârgolici, București, Editura Minerva, 1989
110. PIRU, Al., *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977
111. PLETT, Heinrich F., *Știința textului și analiza de text. Semiotică, lingvistică, retorică*. În românește de Speranța Stănescu, București, Editura Univers, 1983
112. POENARU, Daniela, *Contribuții la Bibliografia românească veche*, Târgoviște, Editura Muzeul Județean Dâmbovița, 1973
113. POPA, Mircea, *Mihai Eminescu – contextul receptării*, Reșița, Editura Timpul, 1999
114. POPESCU, Mihaela, *Dicționar de stilistică*, București, Editura ALL EDUCATIONAL, 2007
115. PUȘCARIU, Sextil, *Istoria literaturii române. Epoca veche*. Ediția a doua, revăzută și adăugită, Sibiu, Tiparul și editura Krafft & Drotleff S. A., 1930
116. RÂPĂ-BUICLIU, Dan, *Cartea românească veche. Studia Bibliologica*, Galați, Editura Alma, 2000
117. ROSETTI, Al.; B. Cazacu, Liviu Onu, *Istoria limbii române literare. Vol. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*. Ediția a doua, revăzută și adăugită, București, Editura Minerva, 1971
118. ROSETTI, Al., *Istoria limbii române de la origini până în secolul al XVII-lea*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986

119. ROTARU, Ion, *Valori expresive în literatura română veche*, II, București, Editura Minerva, 1983
120. SACERDOȚEANU, Aurelian, *Predosloviile cărților românești*, I, 1508 – 1647, București, Tipografia „Presa”, 1938
121. SASU, Aurel, *Retorica literară românească*, București, Editura Minerva, 1976
122. SĂVULESCU, Silvia, *Retorică și teoria argumentării*, București, 2001
123. *Scriitori români despre limbă și stil*. Antologie, introducere, comentarii, bibliografie, glosar de Gh. Bulgăr. Ediție revăzută și adăugită, București, Editura Albatros, 1976
124. SIMONESCU, Dan; Gheorghe Buluță, *Pagini din istoria cărții românești*, București, Editura Ion Creangă, 1981
125. SIMONESCU, Dan; Victor Petrescu, *Târgoviște – vechi centru tipografic românesc. Studiu monografic cu repertoriul cărților vechi tipărite la Târgoviște și catalogul colecției Muzeului „Carte românească veche”*, Târgoviște, Muzeul județean Dâmbovița, 1972
126. ȘESAN, Dragoș, *Noul Testament de la Bălgrad (1648), carte de limbă și simțire românească*, Brașov, Editura „Pentru viață”, f.a.
127. ȘCHIAU, Octavian, *Cărturari și cărți în spațiul românesc medieval*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978
128. ȘIADBEI, I., *Istoria literaturii române vechi*, București, Editura Albatros, 1975
129. TOMESCU, Mircea, *Istoria cărții românești de la începuturi până la 1918*, București, Editura Științifică, 1968
130. ȚEPELEA, Gabriel; Gh. Bulgăr, *Momente din evoluția limbii române literare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973
131. ȚEPELEA, Gabriel, *Pentru o nouă istorie a literaturii și culturii române vechi*, București, Editura Tehnică, 1994
132. ȚEPELEA, Gabriel, *Studii de istorie și limbă literară*, București, Editura Minerva, 1970

133. VASILESCU, Mircea, „*Iubite cetitoriule...*”. *Lectură, public și comunicare în cultura română veche*, Pitești, Editura Paralela 45, 2001
134. VEDINAȘ, Traian, *Coresi*, București, Editura Albatros, 1985
135. VIANU, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Ediție îngrijită de Geo Șerban, București, Editura Lider, f. a.
136. VIANU, Tudor, *Studii de stilistică*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1968
137. ZSIGMOND, Jakó, *Philobiblon transilvan*, București, Editura Kriterion, 1977
138. ZAMFIRESCU, Dan, *Contribuții la istoria literaturii române vechi*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981
139. ZAMFIRESCU, Dan, *Studii și articole de literatură română veche*, București, Editura pentru literatură, 1967
140. ZUGUN, Petru, *Unitate și varietate în evoluția limbii române literare*, Iași, Editura Junimea, 1977

▪ STUDIES AND ARTICLES

1. AVRAM, Mioara, *Despre formele de perfect simplu cu -ră- la singular*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXVI, nr. 1, 1975, pp. 27-36
2. BEREĂ, Elena, *Din istoria posesivului său - lui în limba română*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XIII, nr. 3, 1961, pp. 319-333
3. BUCUR, Dorica, *Perioada coresiană și rolul cultural al cărții românești tipărite la Brașov, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea*, în „Mitropolia Ardealului”, anul XXVI, Nr. 4-6, aprilie – iunie, 1981, pp. 322-330
4. BUZAȘI, Ion, *Psaltirea de la Alba Iulia*, în „România literară”, Nr. 47, 28 noiembrie – 4 decembrie, 2001, p.10

5. CERNOVODEANU, Paul, *Eminescu și Cornografele românești*, în *Caietele Mihai Eminescu*. Studii, articole, note, documente, iconografie și bibliografie prezentate de Marin Bucur, II, București, Editura Eminescu, 1974, pp. 55-74
6. DEMÉNY, Lidia, *Tiparnița bucureșteană în secolul al XVI-lea*, în „Studii. Revistă de istorie”, Tom 25, nr. 2, 1972, pp. 203-223
7. DIMITRESCU, Florica, *Despre **pre** la acuzativ în limba textelor traduse din slavă în secolul al XVI-lea*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XI, nr. 2, 1960, pp. 219-226
8. DIMITRESCU, Florica, *Importanța lingvistică a Noului Testament de la Bălgrad*, în *Noul Testament tipărit pentru prima dată în limba română la 1648 de către Simion Ștefan, Mitropolitul Transilvaniei, reeditat după 350 de ani cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei, 1998, pp. 67-86
9. DIMITRESCU, Florica, *Mihai Eminescu și limba veche*, în *Contribuții la istoria limbii române vechi*, București, Editura didactică și pedagogică, 1973, pp. 246-256
10. DIMITRESCU, Florica, *Observații asupra artei cuvântului în **Palia de la Orăștie***, în *Palia de la Orăștie 1582-1982. Studii și cercetări de istorie a limbii și literaturii române*, Colecția „Biblioteca critică”, București, Editura Eminescu, 1984, pp. 152-194
11. FRÎNCU, Constantin, *Limba **Cazaniei lui Varlaam** în comparație cu limba celorlalte **Cazanii** din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea*, în *Studii de limbă literară și filologie*, Vol. III, București, Editura Academiei, 1974, pp. 39-80
12. GALAȚĂ, Iuliana, *Particularități dialectale în **Noul Testament de la Bălgrad (1648)***, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, Vol. III, Alba Iulia, 2002, pp. 123-128
13. GHEȚIE, Ion, [recenzie la] *Palia de la Orăștie. 1581-1582. Text — Facsimile— Indice. Ediție îngrijită de Viorica Pamfil*, București, Editura Academiei, 1968, în „Limba română”, XVII, nr. 6, 1968, pp. 530-531

- 14.GHEȚIE, Ion, *Originea auxiliarului a de la pers. 3 sg. a perfectului compus*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXIV, nr. 4, 1973, pp. 421-430
- 15.GHEȚIE, Ion, *Rolul textelor coresiene în procesul de unificare a limbii române literare*, în *Studii de limbă literară și filologie*, Vol. III, București, Editura Academiei, 1974, pp. 105-139
- 16.GHEȚIE, Ion, Teodorescu, Mirela, *Asupra desinenței -u a pers. 3 pl. a indicativului imperfect. Noi contribuții*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XVII, nr. 2, 1966, pp. 175-183
- 17.GHEȚIE, Ion, Teodorescu, Mirela, *În legătură cu desinența -u a pers. 3 pl. a imperfectului indicativ*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XVI, nr. 1, 1965, pp. 87-101
- 18.GHEȚIE, Ion, *Vechimea formelor verbale în -m de la pers. 1 sg. a imperfectului*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XXIII, nr. 1, 1972, pp. 59-61
- 19.IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei, *Introducere, Sfântul mitropolit Simion Ștefan*, în *Mitropolitul Simion Ștefan, Sfântul cărturar al Transilvaniei*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2011, pp. 5-12.
- 20.IVĂNESCU, G., *Observații asupra limbii lui Mihail Eminescu*, în *Caietele Mihai Eminescu. Studii, articole, note, documente, iconografie și bibliografie prezentate de Marin Bucur, I*, București, Editura Eminescu, 1972, pp. 112-125
- 21.JAKÖ, Sigismund, *Tipografia de la Sibiu și locul ei în istoria tiparului românesc din secolul al XVI-lea*, în „Anuarul Institutului de Istorie din Cluj”, VII, 1964, pp. 97-115
- 22.MÂRZA, Eva, *Cărțile Mitropoliei Bălgradului în sec. al XVII-lea*, în „Îndrumător pastoral”, VI, Alba Iulia, 1982, pp. 123-125
- 23.MÂRZA, Eva, *Din istoricul tipografiei românești în Bălgradul medieval*, în „Îndrumător pastoral”, V, Alba Iulia, 1981, pp. 137-140

24. MÂRZA, Eva, *Încă o dată despre activitatea tipografiei românești de la Alba Iulia (secolul al XVII-lea)*, în „Apulum”, XXVII-XXX, 1990-1993, pp. 335-342
25. MÂRZA, Eva, *Psaltirea de la Bălgrad, 1651, 340 de ani de la tipărire*, în „Îndrumător pastoral”, XV, Alba Iulia, 1991, pp. 88-90
26. MORARU, Alexandru, *Ideea de pocăință în Cazania lui Varlaam – 1643*, în „Biserica Ortodoxă Română”, Anul CXI, nr. 10-12, octombrie-decembrie, 1993, pp. 66-71
27. NEAGOE, Victorela, *Despre -ră- în formele de perfect simplu și mai-mult-ca-perfect*, în „Fonetică și dialectologie”, VIII, 1973, pp. 129-140
28. PAMFIL, Viorica, *Contribuții la studiul limbii din Palia de la Orăștie*, în *Palia de la Orăștie 1582-1982. Studii și cercetări de istorie a limbii și literaturii române*, Colecția „Biblioteca critică”, București, Editura Eminescu, 1984, pp. 75-135
29. PAMFIL, Viorica, *Observații cu privire la frecvența cuvintelor în limba română în secolul al XVI-lea*, în „Studii și cercetări lingvistice”, XIX, nr. 3, 1968, pp. 297-306
30. PANĂ-DINDELEGAN, Gabriela, *Regimul sintactic al verbelor în limba română veche*, în „Studii și cercetări lingvistice”, anul XIX, 3, 1968, pp. 265-296
31. PAVEL, Eugen, *Considerații asupra tipăriturilor bălgrădene de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, în „Cercetări de lingvistică”, XXVI, nr. 2, 1981, pp. 187-197
32. POP, Ioan-Aurel, *Mitropolitul Simion Ștefan și identitatea românească*, în vol. *Mitropolitul Simion Ștefan, teolog, cărturar și patriot*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2010, pp. 375-394
33. SIMONESCU, Dan, *Din nou despre Eminescu și limba noastră veche*, în „Caietele Mihai Eminescu”, Editura Eminescu, 1972, pp. 109-111
34. SIMOTA, Algeria, *Cantemir, Dimitrie*, în *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei, 1979, pp. 149-154

35. ȚEPELEA, G. F., *Alte precizări în legătură cu predosloviile Noului Testament de la Bălgrad (1648)*, în „Biserica Ortodoxă Română”, anul LXXXVIII, nr. 1-2, ian.-febr., 1965, pp. 113-124
36. ȚEPELEA, G. F., *Predosloviile Noului Testament de la Bălgrad (1648)*, în „Limba română”, nr. 2, 1964, pp. 149-157
37. ȚEPELEA, Gabriel, „*Noul Testament*” de la Bălgrad (1648). *Izvoarele și glosele marginale. Semnificația lor pentru lexicografie și limba literară*, în *Studii de istorie și limbă literară*, București, Editura Minerva, 1970, pp. 7-75
38. ȚEPELEA, Gabriel, *Contribuția Noului Testament de la Bălgrad (1648) la dezvoltarea limbii române literare*, în „Îndrumător pastoral”, nr. III, 1979, pp. 134-138
39. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Aspecte interne ale prefețelor și epilogurilor tipăriturilor românești din secolul al XVI-lea*, în „Apulum”, XLII, Alba Iulia, MMV, pp. 257–268
40. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Clerici români ai veacurilor trecute, ocrotitori ai cărții tipărite pe teritoriul românesc (sec. al XVI-lea – prima jumătate a sec. al XVII-lea)*, în „Altarul Reîntregirii”, Serie nouă, Anul XVI, Nr. 1, ianuarie – aprilie, 2011, pp. 211–228
41. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Informații prezente în prefețele și epilogurile tipăriturilor românești din secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Tipologizare*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Historica”, Alba Iulia, 12/II, 2008, pp. 105-111
42. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Mitropolitul Ștefan al Ungrovlahiei - editor și predoslov al unor tipărituri românești de la mijlocul secolului al XVII-lea*, în „Altarul Reîntregirii”, Serie nouă, Anul XIV, Nr. 2, mai-august, 2009, pp. 257-267
43. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Motivații privitoare la tipărirea cărților românești vechi specificate în predosloviile acestora (secolele XVI-XVII)*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Historica”, 8, Alba Iulia, 2004, pp. 61-71

44. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Particularități fonetice în prefețele și epilogurile tipăriturilor românești din secolul al XVI-lea*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, Vol. 8, tom 1, Alba Iulia, 2007, pp. 277-284
45. WAINBERG-DRĂGHICIU, Iuliana, *Personalități ale culturii române implicate în tipărirea cărților românești vechi (secolele al XVI-lea și al XVII-lea)*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, Vol. 12, tom I, Alba Iulia, 2011, pp. 253-264
46. ZGRAON, Florentina, *Textele complementare și manierismul sintactic în limba secolului al XVI-lea*, în „Limba română”, XXXI, nr. 3, mai-iunie, 1982, pp. 225-237

• **SITES:**

1. DUȚU, Alexandru, Modelul cultural brâncovenesc, în Constantin Brâncoveanu. Redactori coordonatori Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, Editura Academiei, 1989, <http://www.bjmures.ro/bdPublicatii/CarteStudenti/C/CernovodeanuPaul-Brancoveanu.pdf>, accesat la 20 ianuarie 2013
2. ȚĂRA, Vasile D., *Discursul religios, model și normă de exprimare îngrijită în epoca veche*, în „Text și discurs religios”, nr. 1/2009, p. 59, <http://www.cntdr.ro/volumul1>, accesat la 10 martie 2011
3. SĂVULESCU, Silvia, *Retorică și teoria argumentării*, București, 2001, <http://www.scribd.com/doc/9605052/Retorica>, accesat la data de 20 martie 2011